

Arkeologisk utredning med anledning av
planerad biltestverksamhet, Arjeplogs
skolbord, Arjeplogs socken och
kommun, 2005

Av
Lars Liedgren

Silverbuseet
Rapport

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr:	-
Institutionens dnr:	2005/047.
Finansiär:	Revi Test Center.
Fornlämningsnummer:	-
Kommun:	Arjeplog.
Socken:	Arjeplog.
Typ av uppdrag:	Arkeologisk utredning.
Datering:	-
Typ av fornlämningsobjekt:	-
Tid för genomförande av fältarbete:	3 - 4/10, 2005.
Antal fältdagar och varaktighet:	1 arbetsdag.
Antal rapportdagar:	1 arbetsdag.
Antal fyndhanteringsdagar:	-
Utredare:	Antikvarie Lars Liedgren, Silvermuseet.
Undersökt yta (m2):	Ca 90 ha.
Undersökningens altitud:	420 - 435 m öh.
Koordinater:	Se bif karta.
Koordinatsystem:	-
Dokumentationshandlingar:	Endast fältanteckningar.
Digital dokumentation:	-
Summa fyndmängd:	-
Fotografier:	-

Sammanfattning och resultat

Det planerade exploateringsområdet utreddes genom okulär besiktning och genom sondning. Inom området lokaliserades tidigare kända fornlämningar bestående av en härd en boplats, en kokgrop samt en boplatsgrop. Dessutom lokaliserades en ny härd.

Området är beväxt främst av yngre tallskog med ställvisa inslag av gran samt även en del björk och andra lövträd. På Biettaudden förekommer inslag av gamla granar och tallar. På en levande tall påträffades en barktäkt. Rester (stubbar) efter gammal skog förekommer sporadiskt. Skogen verkar i allmänhet till stor del vara rensad på gammal ved.

Inledning

På uppdrag av Bengt Ederlöv (Revi Test Center), Arjeplog, har Silvermuseet genomfört en arkeologisk utredning med anledning av planerad bilttestverksamhet, Arjeplogs socken och kommun.

Bakgrund

Bengt Ederlöv (Revi Test Center) har uppdragit åt Silvermuseet för att genomföra en arkeologisk utredning med anledning av planerad utbyggnad av bilttestverksamhet mellan Fäbodudden och Dalveluokta. Hela det aktuella utredningsområdet omfattar ca 90 ha (där delar utgörs av myrmarker). Området är beläget ca 4 km NNÖ om Arjeplogs samhälle, 425-435 m ö.h.

Topografi och växtlighet

Utredningsområdet utgörs av kuperad terräng med större insprängda myrpartier. I strandzonen förekommer ställvis sandmark. I mittpartiet genomkorsas området av en mindre bäck. Fastmarken inom området är till största delen övermossad med ställvis kraftig humusbildning. Området är beväxt främst av yngre tallskog med ställvisa inslag av gran samt även en del björk och andra lövträd. Bestånd av gran och lövträd är särskilt framträdande på Biettaudden där det även förekommer inslag av gamla granar och tallar. På en levande tall påträffades en barktäkt. Rester (stubbar) efter gammal skog förekommer

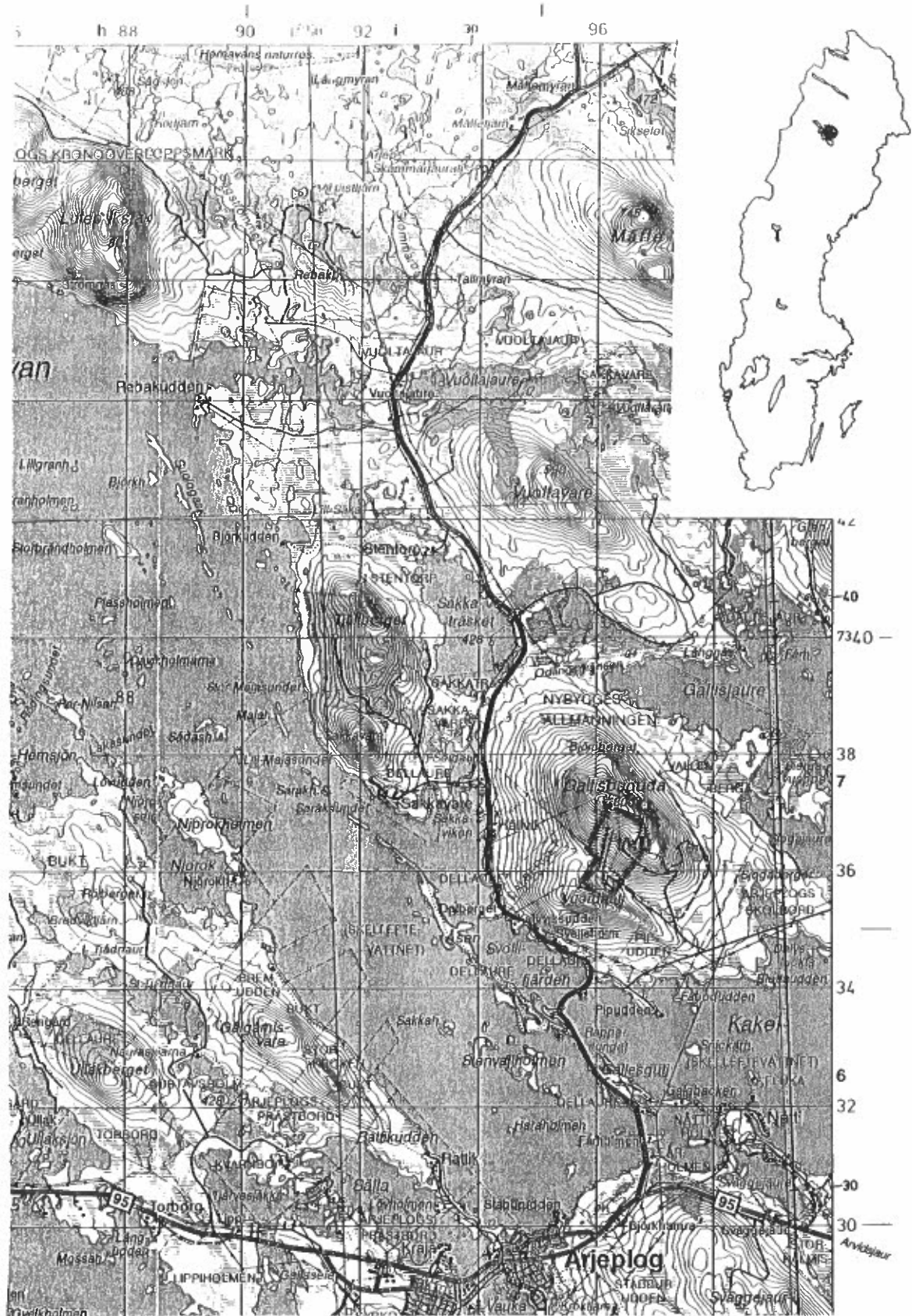

Fig 1 Svart punkt och gult område visar utredningsområde. Ur allmän karta © Lantmäteriet Gävle 2005. Medgivande M2005/2737.

sporadiskt, främst anknutna till myrlänt mark. Skogen verkar i allmänhet till stor del vara rensad på gammal ved.

Fornlämningsmiljö

Utredningsområdet ligger inom kartblad 25 H 6 j. Området har inte systematiskt fornminnesinventerats men några strandnära lämningar har antecknats vid regleringsinventeringarna på 1950-talet och 1969 (efterinventering). De påträffade lämningarna består av en boplats och en härd (Raä 597) samt två gropar upptagna som kokgropar i fornminnesregistret (Raä 264). Ytterligare fornlämningar (härdar och en boplats) förekommer i närheten, vid Dalveluokta och Revi. På yttersta spetsen av Pipudden är en stor boplats.

Syfte och målsättning

Syftet med utredningen har varit att fastställa om fast fornlämning eller annan kulturlämning kan beröras av den planerade verksamheten.

Metod

Området avsöktes i sin helhet genom okulär besiktning där både markytor och eventuellt andra kulturlämningar kontrollerades. Jordsond användes kontinuerligt i arbetet. Påträffade fornlämningar/kulturlämningar koordinatsattes med GPS samt beskrevs. Arbetet fokuserades på de strandnära lägena vid Kakel. Övriga delar genomgicks mer översiktligt. Här är chansen att påträffa fornlämningar liten.

Undersökningsdokumentation

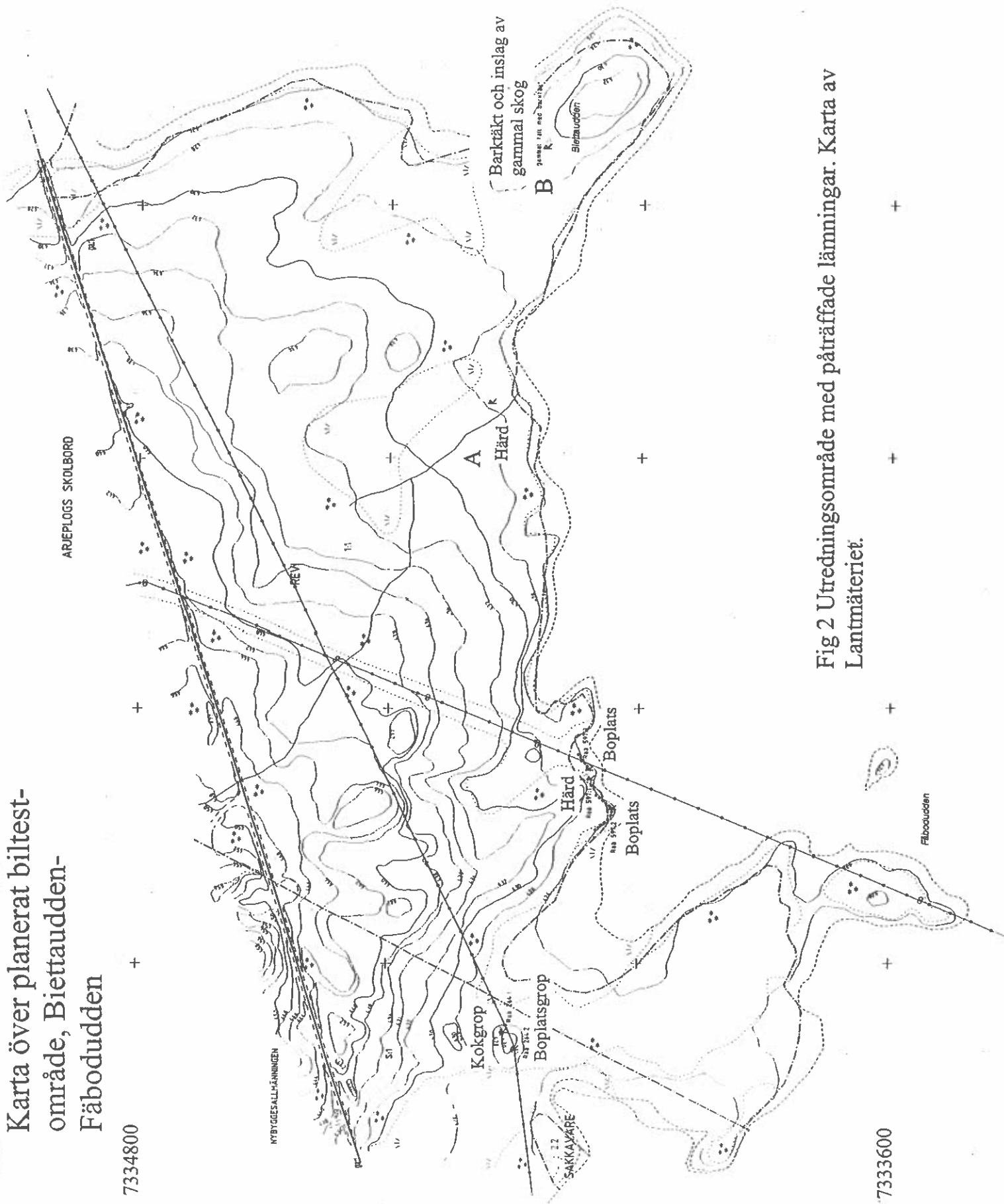
Ingen dokumentation utfördes annat än en kort beskrivning av området samt en beskrivning och koordinatsättning av lämningarna.

Resultat

Vid utredningen kunde de tidigare lämningarna lokaliseras och koordinatsättas. De gamla numren omfattade en kokgrop, en

Karta över planerat biltest-
område, Biettauddens-
Fäbodudden

- 7334800

- 7333600

1597200

1599200

Fig 2 Utredningsområde med påträffade lämningar. Karta av
Lantmäteriet.

boplatsgrop (Raä 264:1-2), två boplatser (Raä 597:2-3) samt en härd (A) samtliga vid strand eller i strandnära lägen. Ytterligare en härd (Raä 597:1) samt en tall (B) med en barktäkt kunde också registreras.

Beskrivning av fornlämningar

Raä 264

Belägna på en flack sandkulle omgiven av myrlänt mark samt i N ett grus-/sandtag. Tallhed.

264:1 Kokgrop, oval, 1,4x1,0 m (NÖ-SV) och 0,4 m dj. Svagt antydd vall i Ö och N, 1-1,5 m br och 0,05-0,1 m h. Sondning visar på stenpackning och därunder ett kollager. Koord. 1597495/7334213.

30 m 230° om nr 1 är:

264:2. Boplatsgrop, rundad, 1,5 m i diam och intill 0,6 m dj. Kring kanten är en vall, 1,5-2m br och intill 0,2 m h. Sondning visar på rikligt med kol och blekjordsbildning i botten, stenpackning saknas. Koord. 1597468/7334194.

Raä 597

Enligt fornminnesregistret innehåller numret två olika lokaler med 375 m avstånd. Av praktiska skäl har den härd som upptagits under detta nummer benämnts A (se nedan) medan boplatsten och en nyupptäckt härd fått behålla nr 597. Boplatser 597:2-3 separeras av ett stenigt parti utan förekomst av boplatsspår.

Mot krön av liten sandig udde samt strandplan. Yngre tallskog.

597:1 Härd, oval?, 0,9x0,7 m (NV-SÖ). Tre synliga kantstenar, 0,05-0,15 m l, 0,05-0,1m br och intill 0,05 m h. Sondning visar på ytterligare stenar i N till V men stenskoning saknas i SÖ. Mot vardera kortsida av härden är kraftigt murkna stubbar. Koord. 1597890/7334077.

597:2 Boplats, inom angivet område, en ca 80 m l och 3-5m br sträcka, på uddens strandplan i V och S, är enstaka förekomster av skörbränd sten samt spridda till rikliga förekomster av avslag av främst kvarts men även grå kvartsit: Koord. 1597810/7334069, 1597821/7334054, 1597832/7334044, 1597843/7334041, 1597864/7334068 (koordinater anger boplatsens utsträckning på strandplan).

597:3 Boplats, inom angivet område 30x3-5 m (NÖ-SV) på uddens Ö del är förekomster av avslag av kvarts och grå kvartsit samt även troliga rester efter en härd. Härden markeras av en gles uteroderad stenpackning. Koord. 1597905/7334079, 1597928/7334097 (koordinater anger start och slut längst strandplan).

Lokal A

På liten sandig kulle i anslutning till myr (i N) samt jock (i V). Tallskog med inslag av tall och björk (tidigare Raä nr 597:2)

Härd, oval, 1,3x0,8 m (NV-SÖ) och 0,1 m h. Tre synliga kantstenar 0,1-0,35 m l, 0,1-0,2 m br och intill 0,15 m h. Sondning visar på stenskonung runt om samt brun-sotsvart härdfyllning med rödbränd jord i botten. I härdens NV del växer en tall, 70-100 år gammal. Koord. 1598487/7334238.

Lokal B

Inom ett ca 100 m stort område på Biettauddens Ö sida är en förekomst av äldre tallar. På en av dessa var en barktäkt. Trädet är ca 0,5 m i diam (1,3 m upp). Täkten är anbringad på tallens S sida. Barktäkten börjar ca 0,4 m ovan markytan samt är 0,6 m l och intill 0,06 m br. I mittpartiet syns spår av en rits. Invallningen är ca 0,13 m hög. Koord. 1598890/7334154.

Arjeplog 2005-10-31

Lars Liedgren